

4. Мещеряков, АН., Грачев, МВ., 2010. 'История древней Японии: Учебное пособие для вузов', М.: *Natalis*, 544 с.
5. 'История Японии. С древнейших времен до 1968 г.', 1998, Отв. ред. А. Е. Жуков; Т.1, М.: ИВ РАН, 659 с.
6. Рубель, ВА., 1997. 'Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність', Київ: «Аквілон-Прес», 251 с.

References

1. 'Nihon Seki – Annaly Japonii: v 2 t. (Nihon Seki – Annals of Japan: in 2 vol.)', 1997, per. L. M. Ermakovoj, A. N. Meshherjakova. T.1. *Svitki I–XVI*, SPb.: *Giperion*, 496 s.
2. 'Nihon Seki – Annaly Japonii: v 2 t. (Nihon Seki – Annals of Japan: in 2 vol.)', 1997, per. L. M. Ermakovoj, A. N. Meshherjakova. T.2. *Svitki XVII–XXX*, SPb.: *Giperion*, 432 s.
3. Eliseeff, V., Eliseeff, D., 2006. 'Japonskaja civilizacija (Japanese civilization)', per. s fr. I. Ja. Jel'fond, Ekaterinburg: *U–Faktorija*, 527 s.
4. Meshherjakov, AN., Grachev, MV., 2010. 'Istorija drevnej Japonii: Uchebnoe posobie dlja vuzov (The history of ancient Japan: A textbook for universities)', M.: *Natalis*, 544 s.
5. 'Istorija Japonii. S drevnejshih vremen do 1968 g. (History of Japan. From ancient times to 1968)', 1998, *Отв. ред. А. Е. Zhukov*; Т.1, М.: ИВ РАН, 659 с.
6. Rubel', VA., 1997. 'Japons'ka cyvilizacija: tradycijne susip'lstvo i derzhavnist' (Japanese civilization: traditional society and statehood)', Kyi'v: «Akvilon–Pres», 251 s.

Mostipan O. M., Candidate of Political Sciences, Associate Professor of the Department of economics of enterprises and social technologies, State University of Telecommunications (Ukraine, Kyiv), mostipan-alex@ukr.net, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2745-0787>

Social and political aspects of the first state history of Japan «Nihon Shoki»

The article analyzes the historical and socio-political foundations for the first draft of the state history in Japan, which gave impetus to the processes of institutional building, as well as the design of mechanisms and structures of government that have proved their effectiveness for centuries in the future.

Keywords: state history, Japan, «Nihon Shoki», emperor, governance.

УДК 327.8(510)

Сабадан О. О.,
аспірант кафедри міжнародних відносин і
зовнішньої політики, Інститут міжнародних
відносин Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
[Aleksi.sabadan@gmail.com](mailto:Aleksei.sabadan@gmail.com)

**ІНІЦІАТИВА «ПОЯС ТА ШЛЯХ»
ЯК НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ
КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ**

Розглядається ініціатива «Пояс та Шлях» в контексті еволюції зовнішньої політики КНР. Ініціатива узгоджена з ключовими зовнішньополітичними концепціями адміністрації Сі Цзіньпіна. Реалізація ініціативи є практичним свідченням трансформаційних процесів в китайській зовнішній політиці, що передбачають більшу увагу Пекіна до країн навколишнього регіону (периферійна дипломатія) та застосування ширшого зовнішньополітичного інструментарію («всесвітня» зовнішня політика).

Ключові слова: Китайська Народна Республіка, зовнішня політика, ініціатива «Пояс та Шлях».

Ініціатива «Пояс та Шлях» є, мабуть, одним з найбільших планів розвитку в сучасній історії. Факт реалізації такого масштабного інфраструктурного проекту викликає у дослідників зовнішньої політики КНР науковий та практичний інтерес. Це пов'язано з тим, що ініціатива має потенціал до суттєвого посилення зовнішньополітичних позицій Китаю як на

регіональному, так і на глобальному рівні. Наразі про критерії успішності ініціативи говорити рано, оскільки більшість проектів в рамках ініціативи перебувають в процесі реалізації або планування. Крім того, кількість цих проектів з кожним роком зростає.

Роль ініціативи в контексті китайської зовнішньої політики досліджували Р. Гіасі, В. Келлахан, В. Кіктенко, В. Константинов, Х. Лю, С. Менагаці, Н. Ролланд, Цз. Чжоу, Х. Юй, Т. Феллон, П. Цай.

В. Кіктенко розглядав ініціативу як комплексний глобальний геоекономічний проект Китаю, який націлений на створення мережі партнерств у Євразії із застосуванням широкого інструментарію. Натомість П. Цай досліджував геостратегічний та геоекономічний характер ініціативи. Ці дві інтерпретації є конкуруючими. П. Цай вважає, що багато аналітиків приділяють забагато уваги ініціативі як геостратегічному проекту, і водночас недооцінюють її геоекономічну складову. Т. Феллон розглядала геополітичні наслідки реалізації ініціативи для КНР, в першу чергу в Центральній Азії. Х. Юй розглядав мотивацію, що стоїть за ініціативою «Пояс та Шлях», а також за створенням Азійського банку інфраструктурних інвестицій.

Більшість статей, присвячених дослідженню зовнішньополітичного виміру ініціативи «Пояс та Шлях» акцентують увагу на локальних зовнішньополітичних інтересах, які КНР переслідує в рамках реалізації цього проекту, або на особливості реалізації окремих інвестиційних проектів. Доцільно з'ясувати, які зміни в зовнішній політиці КНР вже ознаменувала ініціатива «Пояс та Шлях». Активне медійне висвітлення проекту в китайських засобах масової інформації, а також просування ініціативи за кордоном вказує на те, що вона сприймається офіційним Пекіном як флагманський проект, реалізація якого може продемонструвати можливості Китаю та підвищити його міжнародний статус. У зв'язку з цим процес реалізації ініціативи є корисним емпіричним матеріалом для того, щоб дослідити зміни, які відбуваються в зовнішньополітичному мисленні КНР.

Метою дослідження є встановлення значення ініціативи «Пояс та Шлях» як інструменту зовнішньої політики КНР.

Завдання дослідження:

- ідентифікувати зв'язок ініціативи із китайськими зовнішньополітичними концепціями;
- відслідкувати трансформаційні процеси в зовнішній політиці, які пов'язані з реалізацією ініціативи;
- визначити зовнішньополітичні завдання, які КНР намагається вирішити за допомогою ініціативи.

Китай в останні роки став основним кредитором інфраструктурних проектів в країнах, що розвиваються. Активність Китаю на цьому напрямку зросла незабаром після глобальної фінансової кризи 2007–2008 рр. Китай щорічно виділяє близько 40 мільярдів доларів США на інфраструктурні проекти в країнах, що розвиваються, через власні державні банки [9].

Ініціатива «Пояс та Шлях» (також відома як «Один пояс і один шлях») – мегапроект парасолькового типу, започаткований вищим керівництвом КНР у 2013 році, двома складовими частинами якого є «Економічний пояс Шовкового шляху» (сухопутна складова) і «Морський Шовковий шлях XXI століття» (морська

складова). Ініціатива «Пояс і Шлях» об'єднує низку дрібніших проєктів, головними цілями яких є розвиток інфраструктурних, торговельних та культурних зв'язків в азієцькому регіоні. Осьювою частиною ініціативи є широкомасштабні та чисельні інфраструктурні проєкти. Втім, ініціатива цим не обмежується.

Реалізація ініціативи було розпочата рішенням Центрального комітету Комуністичної партії Китаю (ЦК КПК) від 12 листопада 2013 року. «Рішення ЦК КПК про деякі важливі питання щодо всебічного поглиблення реформи» передбачало «прискорити будівництво інфраструктури, що з'єднує Китай з сусідніми країнами та регіонами, (...) щоб створити нову модель всебічної відкритості» [8].

Відповідно до плану дій, розробленого Національною комісією з розвитку та реформ КНР (2015), цілями ініціативи, серед іншого, є:

- Поліпшення міжурядової комунікації задля кращого узгодження між урядами політик високого рівня, таких як стратегії економічного розвитку та планів регіонального співробітництва;

- Посилення координації планів інфраструктури для кращого з'єднання інфраструктурних мереж, таких як транспортні системи та енергосистеми;

- Заохочення розвитку м'якої інфраструктури: підписання торгових угод, узгодження регуляторних стандартів та посилення фінансової інтеграції;

- Підвищення міжлюдських контактів шляхом формування студентських, експертних та культурних обмінів та туризму [16].

У травні 2017 р. відбувся форум ініціативи «Пояс та Шлях», в якому взяли участь представники 57 держав (зокрема 29 лідерів держав), більшість з них – з Азії та Європи.

У своєму вступному слові на форумі «Поясу та Шляху» в Пекіні в травні 2017 року президент Китаю Сі Цзіньпінь зазначив: «Інфраструктурна зв'язність є основою розвитку через співпрацю. Ми повинні просувати сухопутну, морську, повітряну зв'язність, а також зв'язність в кіберпросторі; зосередити зусилля на ключових проходах, містах та проєктах, а також з'єднувати мережі автомобільних доріг, залізниць та морських портів. Мета створення шести основних економічних коридорів в рамках «Поясу та Шляху» була поставлена, і ми повинні докладати зусиль, щоб її досягти. Нам потрібно скористатися можливостями, які дає нам новий етап в зміні структури споживання енергії та революція в енергетичних технологіях для розвитку глобального енергетичного взаємозв'язку та досягнення розвитку за допомогою зеленого та низьковуглецевої енергії. Ми повинні вдосконалити міжрегіональну логістичну мережу та сприяти взаємодії політик, правил та стандартів, щоб забезпечити інституційні гарантії для посилення зв'язності» [10].

Реалізація ініціативи відбувається в умовах високого запиту на інфраструктурні інвестиції в регіональному оточенні КНР. В першу чергу, це стосується держав, що розвиваються, в регіонах Центральної, Південної та Південно-Східної Азії. За підрахунками Азієцького банку розвитку (АБР), потреби в інфраструктурних інвестиціях в Азії та регіоні Тихого океану складатиме більше 22 трлн. доларів у період 2017–2030 років за умови збереження темпів економічного зростання,

що існують [4]. Це близько 1,5 трлн. доларів на рік. За статистикою АБР, на даному етапі країни регіону щорічно інвестують в інфраструктуру близько 881 млрд. доларів [там само]. Таким чином, азієцький регіон має щорічну невиконану потребу в інфраструктурних інвестиціях у обсязі понад 600 млрд. доларів. Зважаючи на те, що обсяги наданих АБР фінансових ресурсів, включаючи гранти та програми спільного фінансування склали 28,9 млрд. доларів [3], стає очевидно, що зусиль цієї установи для задоволення потреб регіону в інфраструктурних інвестиціях недостатньо.

Контент-аналіз виступу Сі Цзіньпіна 15 травня 2017 року на відкритті форуму «Пояс та Шлях» вказує на наявність політичних термінів, які є характерними для китайських зовнішньополітичних документів – п'ять принципів мирного співіснування, співпраця за принципом «win-win», суспільство спільного майбутнього тощо.

Термінологія, що застосовується в рамках реалізації ініціативи проявляє концептуальну близькість з зовнішньополітичним баченням «суспільства спільного майбутнього», що було сформовано у 2013 році Сі Цзіньпіном [7]. Реалізація ініціативи має дати поштовх формуванню нової регіональної економічної спільноти та сприятиме формуванню «суспільства спільних інтересів та спільного майбутнього». На думку китайських експертів, розвиток економічної кооперації з сусідніми країнами призведе до формування стійких спільних інтересів на рівні регіону [1, с. 121].

Крім того, філософія ініціативи гарно співвідноситься з іншими концепціями Сі Цзіньпіна – «китайською мрією» та «великим омолодженням китайської нації». На думку В. Кіктенка, проєкт «Пояс та Шлях» у китайському офіційному дискурсі визначається як сполучна ланка між китайською мрією та світовою мрією, адже Китай пов'язує свій розвиток з розвитком країн-партнерів [2].

Таким чином, ініціатива «Пояс та Шлях» як зовнішньополітичний інструмент демонструє послідовність зовнішньої політики адміністрації Сі Цзіньпіна, що проявляється у спільних вихідних положеннях, які постулюються цінними для Китаю, та підпорядкованості стратегічним цілям розвитку, якими для китайського уряду є цілі «двох сторіч» – побудова «суспільства середнього достатку» до 2021 року (сторіччя з заснування Комуністичної партії Китаю) та розвиток «могутньої, багатой, демократичної, цивілізованої, гармонійної і модернізованої соціалістичної держави» до 2049 року (сторіччя з дня створення КНР). В цьому контексті, можна підсумувати, що ініціатива «Пояс та Шлях» є органічною частиною зовнішньої політики КНР адміністрації Сі Цзіньпіна.

В той же час, ініціативу «Пояс та Шлях» варто розглянути як практичний прояв еволюції зовнішньої політики КНР.

По-перше, деякі експерти вважають, що реалізація ініціативи «Пояс і Шлях» є остаточною демонстрацією відходу в зовнішній політиці від мислення Ден Сяопіна, який заповідав зберігати малопомітне становище у міжнародних відносинах [17, с. 4]. В цьому контексті варто зауважити, що пропозиції щодо посилення інфраструктурної зв'язності (інфраструктурна дипломатія) в Азії не є новими. В липні 2011 року під час візиту до Індії державний секретар США

Гіллари Клінтон запропонувала ідею «Великої Центральної Азії» та концепцію «Нового Шовкового шляху», в рамках яких Клінтон виступала за встановлення економічних та транспортних зв'язків між Південною, Центральною Азією та Західною Азією. У 2009 році ЄС запропонував «План нового Шовкового шляху» для зміцнення зв'язків з країнами Центральної та сусідніми країнами в галузі енергетики, торгівлі, персоналу та інформації за допомогою будівництва газопроводу «Набукко» [12, с. 135]. Окрім цього, євразійські дипломатичні ініціативи в сфері інфраструктурного розвитку висувались Японією (починаючи з уряду Рютаро Хасімото), а також Індією, Іраном та Афганістаном [12, с. 136]. Таким чином, ініціативу «Пояс та Шлях» можна розглядати як відповідь Пекіну згаданим гравцям, які демонструють інтерес до впливу на розвиток азійського регіону. Варто зауважити, що масштаб китайського проекту перевершив усі попередні, оскільки, по-перше, передбачає сухопутну та морську компоненту, а, по-друге, має на меті не тільки збільшити зв'язність власне азійського регіону, а й посилити інфраструктурний зв'язок між Європою та Азією.

По-друге, реалізація масштабного інфраструктурного проекту на території держав, що оточують КНР, вказує на зростання ролі сусідніх держав в зовнішній політиці Китаю. Зміни в оцінці важливості цих країн можна спостерігати ще з жовтня 2013 року, коли в КНР відбувся робочий форум з питань периферійної дипломатії. Під час події Сі Цзіньпін заявив, що гарна робота по лінії периферійної дипломатії необхідна для досягнення двох цілей століття. Іншою стратегічною ціллю периферійної дипломатії було названо формування сприятливого оточення в цих країнах для забезпечення сприятливих умов для розвитку Китаю [11]. На думку В. Келлехана, головною темою виступу Сі Цзіньпіна на згаданому заході була «всебічність» китайської зовнішньої політики, як у частині наповнення, так і в частині процесу. Келлехан аргументує, що це – відповідь на проблеми зовнішньої політики часів Ху Цзіньтао і Вень Цзябао, коли слабе лідерство призвело до боротьби між різними бюрократичними акторами. Рішенням Сі Цзіньпіна стало посилення власної координаційної ролі в зовнішній політиці та розширення групи відомств, які залучені до формування зовнішньої політики – окрім звичних представників КПК, Міністерства закордонних справ і Міністерства торгівлі, на зустрічі були запрошені Міністерство культури, представники провінцій та міст, фінансових інституцій та державних підприємств. «Всебічна» китайська зовнішня політика має об'єднувати економічні, культурні, безпекові інструменти [6, с. 4]. Келлехан вважає, що нова китайська периферійна дипломатія має мислитись аналогічним чином – поєднувати внутрішні та зовнішні цілі, всебічно розширюючи економічну присутність та розбудовуючи політичні, культурні та безпекові мережі [6, с. 5]. Таким чином, ініціативу «Пояс та Шлях» можна вважати одним із інструментів реалізації «всебічної» китайської зовнішньої політики.

По-третє, політика КНР стає проактивнішою. Китай опинився у ситуації, коли він формує порядок денний щодо декількох глобальних та регіональних питань. Двома основними з них є вільна торгівля та інфраструктурні інвестиції. Ініціатива «Пояс та Шлях», з

огляду на свій масштаб та багатогранність, має потенціал впливати на обидві вищезазначені теми. В. Кіттенко вважає, що «Один пояс, один шлях» має забезпечити життєво важливу підтримку для подальшого здійснення економічних реформ в КНР, а у зовнішньополітичному сенсі реалізувати пріоритети, які були визначені Президентом КНР Сі Цзіньпіном – спрямованість на поліпшення відносин з сусідніми державами і більш стратегічне використання економіки для вирішення дипломатичних завдань» [2]. Варто зазначити, що в рамках власної периферійної дипломатії Китай намагається посилити власну внутрішню стабільність та економічний розвиток. Але стратегічною ціллю є пропозиція альтернативного шляху регіонального порядку – це пов'язано з концепцією «суспільства спільного майбутнього».

Проаналізувавши план дій, який був розроблений та оприлюднений китайськими органами влади, можна виокремити кілька завдань, які Китай перед собою ставить в рамках реалізації ініціативи.

По-перше, Китай прагне стати нормотворчою державою в сфері економіки та грати більш активну роль в регіональних економічних процесах. Китайська влада планує заохочувати розвиток «м'якої інфраструктури»: підписувати торгівельні угоди, уніфікувати регуляторні стандарти та посилювати фінансову інтеграцію [16]. Китай не просто намагається експортувати товари з високою доданою вартістю за допомогою інфраструктури, що буде збудована в рамках ініціативи, але й намагається заохочувати прийняття китайських стандартів. Бажання китайського уряду експортувати свої технологічні стандарти можна розцінювати як більш широке прагнення стати інноваційною економікою та лідером у сфері досліджень та розробок [5].

Бажання офіційного Пекіна грати активнішу роль в регіональних економічних процесах також проявляється у двох інших вимірах – участі Китаю в переговорах про Всестороннє регіональне економічне партнерство та заснування Азійського банку інфраструктурних інвестицій.

По-друге, Китай зацікавлений підвищити свій міжнародний статус. В цьому контексті, реалізація такого масштабного проекту як ініціатива «Пояс та Шлях» стала б підтвердженням можливостей КНР бути регіональним лідером. Такі прагнення Китаю варто розглядати в контексті декларованої Сі Цзіньпіном зовнішньополітичної концепції «новий тип відносин між великими державами» (англ. *new type of major power relationship*). В 2014 році, на центральній партійній конференції з питань зовнішньої політики Сі Цзіньпін відзначив, що КНР слід розробити «особливий дипломатичний підхід, що пасує ролі великої держави» [15].

Успішна реалізація ініціативи «Пояс та шлях» посилює статус КНР у кількох іпостасях – як держава, що просуває у порядок денний вільну торгівлю на глобальному та регіональному рівнях, а також як держава, яка сприяє економічному зростанню держав, що розвиваються. Покращення інфраструктурної ситуації в азійському регіоні за допомогою ініціативи «Пояс та Шлях» стало б підтвердженням лідерських можливостей Китаю вирішувати проблеми розвитку регіону, а також свідченням його відповідальності.

Висновки. В цій статті ініціатива «Пояс та Шлях» розглядається в контексті зовнішньої політики КНР. Встановлено, що ідейна основа ініціативи повністю корелюється із зовнішньополітичними концепціями, які були сформульовані за адміністрації Сі Цзіньпіна. Зважаючи на це, можна розглядати ініціативу як органічне продовження зовнішньої політики китайських лідерів п'ятого покоління. В той же час, рішення про реалізацію проекту такого масштабу вказує на зміни в зовнішньополітичному мисленні китайської влади. З цієї точки зору ініціативу варто розглядати як один з інструментів реалізації «всебічної» зовнішньої політики з головним акцентом на країни, що оточують КНР, яка об'єднуватиме економічні, культурні та безпекові засоби задля забезпечення зовнішніх сприятливих умов задля внутрішньої політичної стабільності та економічного розвитку КНР. Також ініціатива є свідченням того, що Китай реалізовує проактивнішу зовнішню політику, що передбачає формування альтернативного регіонального порядку та перетворення на нормотворчу державу. Успішна реалізація ініціативи, за розрахунками китайської влади, підвищить міжнародний статус Китаю та стане підтвердженням ролі КНР як відповідального учасника міжнародних відносин.

Список використаних джерел

1. Голобоков, АС., 2010. 'Становление и развитие внешнеполитической доктрины Китая', *Ойкумена*, №3, с.117–124. // Golobokov, AS., 2010. 'Stanovlenie i razvitie vneshnepoliticheskoy doktriny Kitaya (Formation and Development of China's Foreign Policy Doctrine)', *Ojkumena*, №3, s.117–124.
2. Кіктенко, ВО., 2017. '«Один пояс, один шлях» – глобальний гео економічний проект Китаю', *Україна – Кунтай*, №2, с.20–26. // Kiktenko, VO., 2017. '«Один пояс, один шлях» – globalnyi geoeconomicnyi projekt yitaiu (One Belt, One Road – the global geoeconomic project of China)', *Ukrai'na – Kytaj*, №2, s.20–26.
3. 'ADB 2017 Operations Reach \$28.9 Billion', *Asian Development Bank*, 2018. [online] Доступно: <https://www.adb.org/news/adb-2017-operations-reach-289-billion>.
4. 'Asia Infrastructure Needs Exceed \$1.7 Trillion Per Year, Double Previous Estimates', *Asian Development Bank*, 2017. [online] Доступно: <https://www.adb.org/news/asia-infrastructure-needs-exceed-17-trillion-year-double-previous-estimates>.
5. Cai, P. 'Understanding China's Belt and Road Initiative', *Lowy Institute for International Policy*, 2017. [online] Доступно: https://www.lowyinstitute.org/sites/default/files/documents/Understanding%20China%E2%80%99s%20Belt%20and%20Road%20Initiative_WEB_1.pdf.
6. Callahan, WA., 2016. 'China's «Asia Dream»: The Belt Road Initiative and the new regional order', *Asian Journal of Comparative Politics*, №3, p.1–18.
7. 'Concept of «community with shared future for mankind» being transformed into action: Xi', *XINHUANET*, 2017. [online] Доступно: http://www.xinhuanet.com/english/2017-12/01/c_136793659.htm.
8. 'Decision of the CCCPC on Some Major Issues Concerning Comprehensively Deepening the Reform', *The Supreme People's Court of the People's Republic of China*, 2015. [online] Доступно: http://english.court.gov.cn/2015-10/08/content_22130532_6.htm
9. Dollar, D., 2017. 'Is China's Development Finance a Challenge to the International Order?'. [online] Доступно: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2017/11/ffp_20171109_china_development_finance.pdf
10. 'Full text of President Xi's speech at opening of Belt and Road forum', *Xinhua*, 2017. [online] Доступно: http://www.xinhuanet.com/english/2017-05/14/c_136282982.htm.
11. 'Important Speech of Xi Jinping at Peripheral Diplomacy Work Conference', *China Council for International Cooperation on Environment and Development*, 2013. [online] Доступно: http://www.cciced.net/cciceden/NEWSCENTER/LatestEnvironmentalandDevelopmentNews/201310/t20131030_82626.html.
12. Liu, H., 2017. 'The Security Challenges of the «One Belt, One Road» Initiative and China's Choices', *Croatian International Relations Review*, №23, p.129–147.
13. Menegazzi, S., Dian, M., 2018. 'New Regional Initiatives in China's Foreign Policy', 146 p.
14. Rolland, N. 'China's Eurasian Century? Political and Strategic Implications of the Belt and Road Initiative', *The National Bureau of Asian Research*, 2017. [online] Доступно: <http://www.nbr.org/publications/issue.aspx?id=346>
15. 'The Central Conference on Work Relating to Foreign Affairs was Held in Beijing', *Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China*, 2014. [online] Доступно: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1215680.shtml.
16. 'Vision and Actions on Jointly Building Silk Road Economic Belt and 21st-Century Maritime Silk Road', *Ational Development and Reform Commission*, 2015. [online] Доступно: http://en.ndrc.gov.cn/newsrelease/201503/t20150330_669367.html
17. Yu, H. 'Motivation behind China's «One Belt, One Road» Initiatives and Establishment of the Asian Infrastructure Investment Bank', *Journal of Contemporary China*, 2016. [online] Доступно: <http://dx.doi.org/10.1080/10670564.2016.1245894>.

Sabadan O. O., postgraduate student of International Relations and Foreign Policy Department, Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), *Aleksei.sabadan@gmail.com*

Belt and Road Initiative as a new foreign policy instrument of the People's Republic of China

The article examines the Belt and Road Initiative in the context of the evolution of the foreign policy of the People's Republic of China. The initiative is in line with the key foreign policy concepts of the Xi Jinping Administration. Implementation of the Initiative is an indication of transformation processes within China's foreign policy, which involve more attention of Beijing to the countries of the surrounding region (peripheral diplomacy) and use of broader foreign policy tools («comprehensive» foreign policy).

Keywords: People's Republic of China, foreign policy, Belt and Road Initiative.

* * *

УДК 327.5/.8(73–82:47)(045)

Леванчук І. В.,

аспірант кафедри міжнародного регіоназнавства,
Інститут міжнародних відносин Київського
національного університету ім. Тараса Шевченка
(Україна, Київ), *irishkalev18@gmail.com*,
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7102-3128>

ГЕОПОЛІТИЧНА СТРАТЕГІЯ США НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ: АКТОРНО-ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ

На основі вивчення ключових стратегічних документів американської зовнішньої політики досліджено еволюцію геополітичної стратегії США на пострадянському просторі. Застосування ретроспективного аналізу і індукції у поєднанні з системним методом дозволили досягти мети дослідження – виокремити та проаналізувати ключові геостратегічні пріоритети США на пострадянському просторі з урахуванням провідних тенденцій розвитку глобальних та регіональних міжнародних відносин та трансформації інтересів основних задіяних сторін. Як результат, визначено, що сьогодні США не керуються регіональним підходом під час імплементації їх геополітичної стратегії: наразі співробітництво США з третіми сторонами вибудовується на основі двосторонньої кооперації чи інституційної взаємодії. Тому пострадянський простір розглядається американським керівництвом як плацдарм для стримування агресивних дій Росії, однак не виступає в ролі пріоритетного регіону для розгортання зовнішньополітичної діяльності.

Ключові слова: геостратегія, геополітична стратегія, США, пострадянський простір, Росія, безпека, Європа.

Співвідношення між потужністю США як глобального актора і силою їх потенційних опонентів на початку 1990-х рр. відкрило перед цією державою можливість здійснювати вирішальний вплив на формування системи міжнародних відносин, яка максимально відповідала б їхнім інтересам щодо зміцнення глобального лідерства. У цьому контексті